

**NESİBE AYDIN EĞİTİM KURUMLARI
GAZİANTEP KAMPÜSÜ**

**INTERNATIONAL BACCALAUREATE
DIPLOMA PROGRAMME**

EXTENDED ESSAY VELİ-ÖĞRENCİ KILAVUZU

IBDP Coordinator

Dr.Burcu Ağca KARAKAYA

b.agca@nesibeaydin.k12.tr

Extended Essay Coordinator

Selçuk VURAL

s.vural@nesibeaydin.k12.tr

Lütfen bu kitapçığı saklayınız. İçerdiği bilgiler gereklidir ve bu “Core” görevinin gerekliliklerini yerine getirmenize yardımcı olacaktır.

Extended Essay nedir?

Extended Essay (EE), IB Diploma Programının zorunlu bir bileşenidir. Bağımsız ve öğrencinin kendi yönettiği bir araştırma çalışmasıdır ve sonunda resmi bir akademik makale ile sonuçlanır.

Başlıca özellikleri şunlardır:

- **Resmi Akademik Makale:** En fazla 4.000 kelime içeren, süreklilik gösteren akademik bir yazı çalışmasıdır.
- **Yansıtma Metni:** Makaleye, “**Reflections on Planning and Progress Form (RPPF)**” eşlik eder. Bu form, en fazla 500 kelimelik bir yansıtma metni içerir.
- **Bağımsız Araştırma:** Okuldaki bir ders öğretmeni olan danışmanınızla birlikte bir konu seçersiniz.
- **Öğrenci Odaklı Çalışma:** “**Extended Essay**”, öğrencinin yaklaşık **40 saatlik** çalışmasının sonucudur.
- **Danışman Desteği:** Süreç, danışman öğretmen tarafından yaklaşık **3–5 saatlik rehberlik** ile desteklenir.
- **Zorunlu Yansıtma Oturumları:** Bu danışmanlık süresi içinde **üç zorunlu yansıtma oturumu** bulunur. Üçüncü ve son oturum **viva voce** olarak adlandırılan, danışmanla yapılan son değerlendirme görüşmesidir.
- **Dış Değerlendirme:** **Extended Essay**, IB tarafından **dış değerlendiriciler** tarafından değerlendirilir.
- **DP Core Gerekliliği:** **Extended Essay**, tüm DP öğrencileri için zorunludur. IB Diplomasını alabilmek için **en az D notu** alınması gerekir.
- **Üniversiteye Hazırlık:** Bu süreç, öğrencilerin **ileri düzey araştırma, akademik yazma, eleştirel düşünme ve öz yönetim becerilerini** geliştirerek üniversite yaşamına hazırlanmalarına yardımcı olur.

Diploma Puan Matrisi

Extended Essay (EE), Theory of Knowledge (TOK) ile birlikte IB Diploma toplam puanınıza **en fazla 3 ek puan** kazandırabilir.

TOK / EE	A	B	C	D	E veya N
A	3	3	2	2	Başarısızlık durumu
B	3	2	2	1	Başarısızlık durumu
C	2	2	1	0	Başarısızlık durumu
D	2	1	0	0	Başarısızlık durumu
E veya N	Başarısızlık durumu	Başarısızlık durumu	Başarısızlık durumu	Başarısızlık durumu	Başarısızlık durumu

Extended Essay Yolları (EE Pathways)

Extended Essay için iki farklı yol seçeneğiniz vardır. Seçiminiz kişisel ilgi alanlarınıza ve araştırma konunuzun niteliğine bağlı olacaktır.

1. Ders Odaklı Yol (Subject-Focused Pathway)

Bu en yaygın seçilen yoldur. Bu yöntemde bir konuyu **tek bir DP dersi perspektifinden** araştırırsınız.

Seçtiğiniz konuyu incelerken o dersin:

- Bilgi birikimini
- Kavramlarını
- Yöntemlerini
- Terminolojisini

kullanmanız gerekir.

Şu anda öğrenim gördüğünüz DP derslerinden birini seçmeniz özellikle tavsiye edilir.

2. Disiplinlerarası Yol (Interdisciplinary Pathway)

Bu yol, bir konuyu **iki farklı DP dersinin bilgi ve yöntemlerini birleştirerek** araştırmanıza olanak sağlar.

Bu yaklaşım, bazı konuların **iki farklı disiplinin birlikte ele alınmasıyla daha iyi incelenebileceği durumlar** için uygundur.

- **Entegrasyon Önemlidir:**

Her iki dersin unsurlarını etkili bir şekilde birleştirmeniz gerekir. Bu entegrasyon araştırma konusunun daha derin veya yeni bir şekilde anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

- **Çerçeveler (Frameworks):**

Disiplinlerarası **Extended Essay** çalışmaları aşağıdaki beş geniş çerçeveden biri altında kaydedilir:

1. Kültür, kimlik ve ifade
2. Kanıt, ölçme ve yenilik
3. Hareket, zaman ve mekân
4. Güç, eşitlik ve adalet
5. Sürdürülebilirlik, kalkınma ve değişim

- **Not:**

Disiplinlerarası dersler olan **Environmental Systems and Societies (ESS)** ile **Literature and Performance**, disiplinlerarası yol kapsamında kullanılamaz. Bu dersler yalnızca **ders odaklı Extended Essay** olarak seçilebilir.

Öğrencinin Rolü

Extended Essay, öğrencinin **öz yönetim, organizasyon ve dayanıklılık ile öz motivasyon gibi duyuşsal becerilerini** geliştirmesini gerektiren bağımsız bir çalışmadır.

Aşağıdakileri yapmanız özellikle tavsiye edilir:

- Gerçekten ilgi duyduğunuz bir **ders ve konu** seçin.
- Planlama ve düşünme aracı olarak bir **Researcher's Reflection Space (RRS)** geliştirin (bir süreç günlüğü gibi).
- Araştırma ve yazma süreci için **gerçekçi bir zaman planı** oluşturun ve beklenmeyen sorunlar için ek zaman bırakın.
- Okul tarafından belirlenen **tüm iç teslim tarihlerini** karşılayın.

- Araştırma yaparken **kaynaklarınızı düzenli olarak kaydedin** — kaynakçayı en sona bırakmayın.
- Danışmanınızla yapacağınız **üç zorunlu yansıtma oturumu** için iyi hazırlanın.
- Yazmaya başlamadan önce makale için **net bir yapı** oluşturun.
- Makalenizin **son halini dikkatlice kontrol edin ve düzeltin (proofread)**.

Yapılması Gerekenler ve Yapılmaması Gerekenler

YAPILMASI GEREKENLER	YAPILMAMASI GEREKENLER
İlginizi çeken ve becerilerinizi göstermenize olanak tanıyan bir ders ve konu seçin.	Daha önce çok fazla yapılmış bir konu veya araştırma sorusu (RQ) seçmeyin.
Yansıtma oturumlarına hazırlanmak ve planlama yapmak için Researcher's Reflection Space (RRS) kullanın.	Planlamanın önemini göz ardı etmeyin.
Danışmanınızın rehberliğinden ve desteğinden en iyi şekilde yararlanın.	Kaynakça listesini sürecin sonunda oluşturmaya çalışmayın.
Okul tarafından belirlenen tüm iç teslim tarihlerini karşılayın.	Yanlış kaynak gösterme veya akademik usulsüzlüğün ciddi sonuçlarının farkında olmamazlık etmeyin.
Çalışma süreciniz boyunca kaynak listenizi düzenli olarak güncelleyin.	
İlgili politika ve kuralları öğrenin ve bunlara aşına olun.	

Okul Lojistiği ve Organizasyon

1. Düzenli Olun

- Bilgisayarınızda ve bulut depolama alanınızda **“Extended Essay”** adlı bir klasör oluşturun. Tüm araştırmalarınızı, belgelerinizi ve bilgilerinizi burada saklayın.
- Belgelerinizi açık ve anlaşılır şekilde adlandırın (örneğin: **“EE_Draft_1_Oct10.docx”**, **“EE_Sources_History.docx”**).
- Tüm yansıtma notlarınızı tek bir belgede veya **RRS (Researcher's Reflection Space)** içinde saklayın. Bu kayıtlar, **son 500 kelimelik yansıtma metnini yazarken çok önemli olacaktır.**

2. İletişim Kurun

- **Extended Essay koordinatörü** ve danışmanınızdan gelen duyurular için okul iletişim kanallarını (**ManageBac, School Portal – E12**) sık sık kontrol edin.
- **Proaktif olun.** Danışmanınızla düzenli iletişim kurun. Toplantıları planlamak ve sorular sormak **sizin sorumluluğunuzdur**; danışmanın sizi takip etmesi beklenmez.

3. Zamanınızı Yönetin

- Takvimdeki teslim tarihlerini düzenli olarak kontrol edin ve bunları **kişisel takviminize ekleyin.**
- Size yeterli zaman verilmektedir; ancak **çalışma planına sadık kalmanız gerekir.** Bu görevi **son dakikaya bırakmayın.**

Extended Essay Zaman Çizelgesi: 2028 Mezunları

Bu tahmini bir zaman çizelgesidir. Kesin tarihler **Extended Essay Koordinatörü** tarafından duyurulacaktır.

Öğrenciler: Yapılması gerekenler	Tahmini Tarih	Danışman Hatırlatmaları
Tanıtım Aşaması: Extended Essay yapısı, değerlendirme kriterleri ve ders seçenekleri hakkında genel bilgilendirme	Eylül 2026	Kendi dersinizde bir Extended Essay çalışmasının nasıl olması gerektiğini açıklayın
Danışman Eşleştirme: Öğrencilerin ilgi alanlarına göre olası danışmanlarla eşleştirilmesi	Eylül 2026	Uygunluk açısından öğrencilerle birlikte çalışın
Ön Araştırma: İlk konu araştırmaları ve danışman eşleştirmelerinin devamı	Ekim 2026	Öğrencileri ilk araştırma kaynaklarına yönlendirin
Konu Keşfi: İlgi alanlarının netleştirilmesi ve ilk kaynakların toplanması	Kasım 2026	Olası araştırma sorularının uygulanabilirliğini tartışın
Ders Seçimi: Makale için ders alanının kesinleştirilmesi	Aralık 2026	Dersin kendine özgü sınırlamalarını öğrencilere açıklayın
Araştırma Sorusu Geliştirme: Araştırma sorusunun ilk versiyonlarının oluşturulması	Ocak 2027	Kendi dersinizde bir Extended Essay çalışmasının nasıl olması gerektiğini açıklayın

Öğrenciler: Yapılması gerekenler	Tahmini Tarih	Danışman Hatırlatmaları
Extended Essay Koordinatörü tarafından resmi tanıtım	Şubat 2027	Kendi dersinizde bir Extended Essay çalışmasının nasıl olması gerektiğini açıklayın
Öğrenciler konular hakkında ilk araştırmalarına başlar ve materyaller toplar	Şubat / Mart 2027	Öğrencileri ilk araştırma kaynaklarına yönlendirin
Ders/Konu kesinleştirilir ve öneri tamamlanır (RPPF İlk Yansıtma)	Nisan 2027	Önerileri inceleyin
Danışman eşleştirmeleri tamamlanır	Nisan 2027 ortasına kadar	Birlikte çalışacağınız 1–5 öğrenci seçin
Danışman ile birlikte araştırma sorusunun geliştirilmesi ve ARAŞTIRMA süreci	Mart / Nisan 2027	Araştırma sorusunun uygunluğunu kontrol edin
Annotated Bibliography teslimi	Mayıs 2027	Kaynakları inceleyin ve ilk geri bildirimi verin
1. Yansıtma (Initial) tamamlanır (RPPF Interim Reflection)	Temmuz 2027	Taslağı inceleyin ve geri bildirim verin
“Çalışma, araştırma ve yazma” süreci	Yaz Tatili 2027	Gerektiğinde sorulara yanıt verin
Güçlü Taslak (Rough Draft) teslimi	Okulun 1. haftası (Ağustos 2027)	Bu taslak için ayrıntılı geri bildirim verin
Taslağın geri bildirimlere göre revize edilmesi	Ağustos – Kasım 2027	Gerektiğinde sorulara yanıt verin
2. Yansıtma (Interim) tamamlanır (100–150 kelime)	Ekim 2027 başı	Öğrencilerle görüşme yapın
Final Taslak teslimi	Aralık 2027 başı	Tahmini not verin (A, B, C, D veya E)
Viva Voce (Final Reflection) tamamlanır (RPPF Final Reflection)	2027 Kış Tatilinden önce	Viva Voce görüşmesini öğrenci ile yapın

Değerlendirme Kriterleri (İlk Değerlendirme 2027)

Extended Essay, toplam **30 puan** üzerinden beş kriter kullanılarak **IB dış değerlendiricisi** tarafından değerlendirilir.

Kriter A: Essay için çerçeve (6 puan)

Yönlendirici Soru:

Araştırma sorusu, araştırma yöntemleri ve kullanılan yapısal düzen, makale için etkili bir çerçeve oluşturuyor mu?

Bu ne anlama gelir:

Araştırma sorunuz açık, odaklı ve konu ile ilgili mi? Uygun araştırma yöntemlerini (örneğin literatür taraması, deney, veri analizi) açıkladınız ve kullandınız mı? Makaleniz mantıklı bir yapıya sahip mi (giriş, gelişme, sonuç)?

Kriter B: Bilgi ve anlama (6 puan)

Yönlendirici Soru:

Öğrenci araştırmasında kullandığı konu alanına ilişkin bilgi ve anlayışını gösteriyor mu?

Bu ne anlama gelir:

Kapsamlı ve konu ile ilgili araştırmalar kullandınız mı? Konuya hakim olduğunuzu gösterecek şekilde dersin terminolojisini ve kavramlarını doğru ve etkili bir şekilde kullanıyor musunuz?

Kriter C: Analiz ve argüman geliştirme (6 puan)

Yönlendirici Soru:

Öğrenci makalede sunulan bilgileri analiz ediyor ve tutarlı bir argüman oluşturuyor mu?

Bu ne anlama gelir:

Makaleniz yalnızca betimleyici değil, **analitik** mi? Araştırma bulgularınızı araştırma sorunuzla ilişkilendiren açık, tutarlı ve mantıklı bir argümanınız var mı?

Kriter D: Tartışma ve değerlendirme (8 puan)

Yönlendirici Soru:

Öğrenci bulguları tartışıyor ve makaleyi değerlendiriyor mu?

Bu ne anlama gelir:

Bulgularınızın dengeli bir tartışmasını yaptınız mı ve bunu kanıtlarla desteklediniz mi? Makalenizin güçlü yönlerini ve özellikle **sınırlılıklarını** değerlendiriyor musunuz?

Kriter E: Reflection (4 puan)

Yönlendirici Soru:

Öğrenci, **Extended Essay** öğrenme deneyiminin kendisi üzerindeki etkisini değerlendiriyor mu?

Bu ne anlama gelir:

Bu kriter yalnızca **RPPF üzerindeki 500 kelimelik yansıtma metninizi** değerlendirir. Yansıtmanız sadece yaptıklarınızı anlatan **betimleyici** değil, sürecin değerini gösteren **değerlendirici** bir nitelikte mi? Bir öğrenen olarak gelişiminizi ve bu becerileri nasıl aktarabileceğinizi gösteriyor mu?

Not Tanımları (Grade Descriptors)

Değerlendiriciler **sayısal sınırlar kullanmazlar**. Bunun yerine final notunuzu belirlemek için aşağıdaki **niteliksel not tanımlarını** kullanırlar.

- **A Notu:**

Etkili araştırma becerileri, mükemmel konu bilgisi, güçlü ve iyi desteklenmiş argümanlar ve eleştirel değerlendirme gösterir. Yansıtma metni sürekli olarak değerlendirici niteliktedir ve öğrencinin gelişimini açık şekilde gösterir.

- **B Notu:**

Uygun araştırma becerileri, iyi düzeyde konu bilgisi, kanıtlarla desteklenen makul argümanlar ve bir miktar eleştirel değerlendirme gösterir. Yansıtma metni kısmen değerlendiricidir ve çoğu zaman gelişime dair kanıtlar içerir.

- **C Notu:**

Araştırma yapıldığına dair kanıtlar, belirli düzeyde bilgi ve kısmen etkili bir katılım gösterir. Argümanlar analizden çok betimleyici niteliktedir. Yansıtma metni betimleyicidir ancak bazı somut örnekler içerir.

- **D Notu:**

Yetersiz araştırma ve tatmin edici olmayan bir odak gösterir. Bilgi bazen konu ile ilgisizdir ve analiz tutarsızdır. Argümanlar betimleyicidir ve değerlendirme eksiktir. Yansıtma metni betimleyicidir ve öğrenmenin aktarımına dair kanıt içermez.

- **E Notu (Başarısızlık Durumu):**

Çok az ya da hiç araştırma yapılmamıştır. Sınırlı bilgi ve etkisiz bir argüman görülür. Makale büyük ölçüde betimleyici veya konu dışıdır. Yansıtma metni çok sınırlıdır. **E notu alınması durumunda IB Diploması verilemez.**

Akademik Dürüstlük

Akademik dürüstlük, **Extended Essay** sürecinin temelini oluşturan değerler ve davranışlar bütünüdür. Tüm çalışmalarınız, **Extended Essay** dahil olmak üzere, özgün olmalı ve kendi fikirlerinize dayanmalıdır. Başkalarının fikirleri ve çalışmaları ise **tam ve doğru şekilde belirtilmelidir/alıntılanmalıdır**.

1. Atıf ve Kaynak Gösterme

Kullandığınız tüm kaynakları **mutlaka belirtmeniz gerekir**. Bunu yapmamak akademik usulsüzlük olarak değerlendirilir ve **IB Diplomasının verilmemesiyle sonuçlanabilir**.

• Atıf (Citation) ve Kaynak (Reference) farkı

- **Atıf (Citation):** Makale içinde verilen kısa belirtmedir (örneğin: “(Smith 2020)” veya dipnot).
- **Kaynak (Reference):** Makalenin sonunda yer alan **kaynakça listesindeki tam bilgidir**.

Her atıf mutlaka kaynakçada yer alan **tam bir kaynağa bağlanmalıdır**.

• Kullanılması gereken stil

IB tek bir kaynak gösterme stilini zorunlu kılmaz ancak okulumuz, aşağıda belirtilen stili kullanma kararı almıştır:

- **APA**

Seçilen stili **tüm makale boyunca tutarlı şekilde kullanmanız gerekir**

• Ne zaman atıf yapılmalı

Aşağıdaki durumlarda mutlaka atıf yapılmalıdır:

- Birinin sözlerini **doğrudan alıntılıdığınızda**
- Birinin fikrini **parafraz ettiğinizde**
- Bir çalışmayı **özetlediğinizde**

• Minimum kaynak bilgileri

Her kaynak en az şu bilgileri içermelidir:

- Yazar adı
- Yayın tarihi
- Kaynağın başlığı
- Sayfa numaraları (basılı kaynaklar için)

veya

- URL bağlantısı
- Erişim tarihi (online kaynaklar için)

2. İntihal ve Yapay Zekâ

İntihal, başka bir kişinin çalışmasını veya fikirlerini **kendi çalışmanız gibi sunmanızdır**.

Collusion, yani bireysel bir değerlendirmede başka bir öğrenciyle birlikte çalışmak da akademik usulsüzlük sayılır.

Yapay zekâ kullanımı etik şekilde yapılmalıdır:

- Yapay zekâ tarafından üretilmiş bir çalışmayı **kendi çalışmanız gibi sunamazsınız**. Bu akademik usulsüzlüktür.
- Yapay zekâyı **bir araç olarak** kullanabilirsiniz (örneğin bir arama motoru gibi).

Örneğin:

- konu fikirleri üretmek
- karmaşık bir teorinin özetini anlamak
- Yapay zekâdan elde edilen materyali kullanırsanız, bunu **herhangi bir kaynak gibi belirtmeli ve referans göstermelisiniz**.
- Yapay zekâ bazen **yanlış bilgiler veya uydurma kaynaklar** üretebilir. Tüm bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek **sizin sorumluluğunuzdadır**.

Taslak metniniz üzerinde **intihal ve yapay zekâ taraması** yapılacaktır. Bu tarama olası sorunları fark etmeniz için yapılır; ancak **akademik dürüstlükten nihai olarak siz sorumlusunuz**.

Extended Essay Yazımı

Altı Zorunlu Bölüm

Teslim edeceğiniz **Extended Essay** aşağıdaki **altı bölümü bu sırayla** içermelidir:

1. **Kapak Sayfası (Title Page)**
2. **İçindekiler Sayfası (Contents Page)**
3. **Giriş (Introduction)**
4. **Makalenin Ana Bölümü (Body of the Essay – ana argüman)**
5. **Sonuç (Conclusion)**
6. **Kaynakça (References and Bibliography veya Works Cited)**

1. Kapak Sayfası (Title Page)

Kapak sayfası yalnızca aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- **Araştırma sorunuz** (bir “başlık” değil).
- **Öğrenci kodunuz (candidate number)**
- **DP dersi** (ders odaklı bir Extended Essay ise)
- **İki DP dersi ve disiplinlerarası çerçeve** (eğer disiplinlerarası ise)
- **Toplam kelime sayısı**
- Kapak sayfasına **adınızı, okulun adını veya danışman öğretmeninizin adını yazmayınız.**

2. İçindekiler Sayfası (Contents Page)

Makalenin başında bir **içindekiler sayfası** bulunmalıdır ve tüm sayfalar **numaralandırılmalıdır.**

3. Giriş (Introduction)

Giriş bölümü okuyucuya makalede neyle karşılaşacağını açıklar.

Şunları içermelidir:

- Araştırmanın **odak noktası ve kapsamı**
- Konunun **bağlamı ve önemi**
- **Araştırma sorusu**
- İzleyeceğiniz **argüman hattına dair genel bir fikir**

4. Ana Bölüm (Body)

Bu bölüm makalenin **en önemli kısmıdır** ve gerekçelendirilmiş argümanınızı sunduğunuz bölümdür.

Araştırmanızdan elde ettiğiniz **kanıtların argümanınızı nasıl desteklediğini göstermelisiniz.**

Özellikle **fen bilimleri ve tarih gibi derslerde**, ana bölümü düzenlemek için **alt başlıklar kullanmak faydalı olabilir.**

Ayrıca seçtiğiniz dersin veya derslerin **yapısal yazım kurallarına** dikkat etmeniz gerekir.

5. Sonuç (Conclusion)

Sonuç bölümü, çalışmada elde edilen sonuçların **genel bir değerlendirmesini** sunar.

Şunları içermelidir:

- Araştırma sorusuyla doğrudan bağlantı kurmak
- Bulgularınızı **sentezlemek** (sadece özetlemek değil)
- Araştırmanın **sınırlılıklarını** veya **cevaplanmamış sorularını** belirtmek
- Sonuç bölümünde **yeni kanıt** veya **yeni fikirler** sunulmamalıdır.

6. Kaynakça (References and Bibliography)

Makalenin ana metninde **atıf yaptığınız tüm kaynakların tam listesi** bulunmalıdır ve bu liste seçilen referans stiline göre **doğru biçimde düzenlenmelidir**.

Bir **bibliyografya (kaynakça)**, atıf yapılmamış ancak araştırma sırasında **kullanılmış kaynakları** da içerebilir.

Ekler (Appendices)

Ekler mümkün olduğunca **kullanılmamalıdır**. Değerlendiricilerin ekleri okuması zorunlu değildir.

Argümanınızla **doğrudan ilgili tüm bilgiler**, makalenin **ana bölümünde** yer almalıdır.

Kelime Sayısı (Word Count)

Maksimum kelime sayısı **4.000 kelimedir**. Değerlendiriciler bu sınırın üzerindeki metinleri **okumak veya değerlendirmekle yükümlü değildir**. Bu durum tüm değerlendirme kriterlerinde **puanınızın düşmesine neden olabilir**.

Kelime Sayısına Dahil Edilenler	Kelime Sayısına Dahil Edilmeyenler
Giriş (Introduction)	İçindekiler sayfası
Ana bölüm (Body)	Haritalar, grafikler, diyagramlar, açıklamalı görseller
Sonuç (Conclusion)	Tablolar
Alıntılar (Quotations)	Denklemler, formüller ve hesaplamalar
Kaynakça olmayan dipnotlar / son notlar	Atıflar / referanslar (metin içi, dipnot veya sonnot)
	Kaynakça / works cited
	Üst başlıklar (headers)
	500 kelimelik yansıtma metni (RPPF)

Reflection: RRS ve RPPF

Reflection, Extended Essay sürecinin temel bir parçasıdır. Bu süreç, bir **araştırmacı ve öğrenen** olarak geçirdiğiniz yolculuğa odaklanır.

Researcher's Reflection Space (RRS)

Bir **RRS (Researcher's Reflection Space)** tutmanız güçlü şekilde önerilir. Bu; bir **süreç günlüğü, blog veya defter** olabilir.

Bu alan, aşağıdaki konuları kaydedebileceğiniz **kişisel öğrenme ortamınız**dır:

- Beyin fırtınası ve ilk fikirler
- Bulduğunuz makaleler veya kaynaklara verdiğiniz tepkiler
- Karşılaştığınız zorluklar ve bunları nasıl aştığınız
- Aldığınız kararlar ve bu kararların nedenleri
- Danışmanınızla yapacağınız reflection oturumlarına hazırlanmak için notlar

RRS **doğrudan değerlendirilmez**, ancak zorunlu reflection (yansıtma) oturumlarına hazırlanmak ve **son 500 kelimelik reflection metnini yazmak için en faydalı araçtır**.

RRS'ten bazı bölümleri danışmanınızla paylaşmanız önerilir.

Üç Zorunlu Reflection Oturumu

Danışmanınızla **üç resmi görüşme** yapacaksınız. Bu görüşmeler **Reflections on Planning and Progress Form (RPPF)** üzerine kaydedilir.

Bu görüşmeler genellikle **20–30 dakika** sürer.

1. İlk Reflection Oturumu

Bu görüşme şu konular üzerine yapılan **ilk tartışmadır**:

- konu keşfi
- olası araştırma soruları
- ilk araştırma adımları

2. Ara Reflection Oturumu

Bu görüşme şu konulara odaklanır:

- araştırmanızın ilerleyişi
- argümanınızın gelişimi

Ayrıca şu konuları tartışsınız:

- karşılaştığınız zorluklar
- bu zorlukları aşmak için kullandığınız stratejiler

3. Final Reflection Oturumu (Viva Voce)

Bu görüşme, **final makalenizi teslim ettikten sonra yapılan 20–30 dakikalık son görüşmedir.**

Bu görüşme:

- çalışmanızın bir **kutlaması**
- öğrendiklerinizi değerlendirme fırsatı
- bulgularınızın önemini tartışma
- bir öğrenen olarak **nasıl geliştiğinizi değerlendirme** amacını taşır.

Final Reflection Metni

Viva Voce görüşmesinden sonra **RPF üzerinde 500 kelimelik final reflection metninizi** yazarsınız. Reflection sürecinin **resmî olarak değerlendirilen tek bölümü** budur (**Kriter E** kapsamında değerlendirilir).

Bu metin, deneyiminizi **değerlendirme fırsatınızdır**. Şunları içermelidir:

- Becerilerinizin **nasıl geliştiğine dair bir değerlendirme**
- Konuya veya araştırma sürecine yönelik **bakış açınızın nasıl değiştiği**
- **Karar verme süreciniz, karşılaştığınız zorluklar ve elde ettiğiniz başarılarla ilgili somut örnekler**
- Öğrendiğiniz becerileri (**zaman yönetimi, araştırma becerileri, eleştirel düşünme gibi**) farklı bağlamlarda **nasıl kullanabileceğiniz**

Konu, Başlık ve Araştırma Sorusu

Bu üç kavram arasındaki farkı anlamak çok önemlidir.

- **Konu (Topic):** Araştırdığınız geniş konu veya mesele
(örneğin: “*Romanlarda önyargının ele alınışı*”, “*Soya fasulyesinden elde edilen üreaz*”).
- **Başlık (Title):** **Extended Essay** için ayrı bir başlık zorunlu değildir. Kapak sayfasında başlık yerine **Araştırma Sorunuz (Research Question)** yer alır.
- **Araştırma Sorusu (Research Question – RQ):** Makalenizin tamamının cevaplamayı amaçladığı **tek, açık ve odaklı sorudur**.

Bu soru **soru formatında yazılmalıdır**. Kapak sayfasında ve giriş bölümünde yer almalıdır.

Örnek

- **Konu:** Pablo Picasso'nun eserlerinde kültürel etkiler

- **Araştırma Sorusu:**

"Picasso: bireysel bir deha mı yoksa kültürel bir hırsız mı?"

(Not: Daha iyi bir araştırma sorusu daha odaklı olmalıdır. Örneğin:

*"Afrika maskelerinin estetik ilkeleri Picasso'nun **Les Demoiselles d'Avignon** eserinde ne ölçüde yalnızca bir etki olmaktan ziyade benimsenmiştir?"*)

İyi Bir Araştırma Sorusu Geliştirmek İçin Beş Adım

1. Ders ve Konu Seçimi

Çalıştığınız derslerden birini seçin ve gerçekten ilginizi çeken bir konu belirleyin.

2. Ön Okuma (Preliminary Reading)

Konunuz hakkında genel okumalar yapın ve bu konuda daha önce neler yazıldığını inceleyin. Bu süreçte **ilginç sorular ortaya çıkmaya başlayacaktır**.

3. Olası Sorular Oluşturma

Genel konunuz hakkında **açık uçlu sorular** üretmeye başlayın.

Genellikle şu ifadelerle başlar:

- **how (nasıl)**
- **why (neden)**
- **to what extent (ne ölçüde)**

4. Soruyu Değerlendirme

Araştırma sorunuz şu özelliklere sahip olmalıdır:

- **Açık mı?**

Okuyucu araştırmanın doğasını anlayabiliyor mu?

- **Odaklı mı?**

4.000 kelime ve mevcut zaman içinde incelenebilecek kadar spesifik mi?

- **Tartışmaya açık mı?**

Analiz, değerlendirme ve mantıklı bir argüman geliştirmeye izin veriyor mu?

5. Araştırma Sonuçlarını Düşünme

Araştırmanın hangi yönde ilerleyebileceğini düşünmeye başlayın:

- olası sonuçlar
- geliştirebileceğiniz argümanlar
- kaynakların yetersiz olması durumunda nasıl ilerleyeceğiniz

Olası Konu Örnekleri

Aşağıdaki örnekler, **IB kılavuzundan alınmış olup Extended Essay çalışmalarının farklı derslerdeki kapsamı ve niteliği hakkında fikir vermek amacıyla sunulmuştur.**

Bu örnekler **doğrudan kopyalanmamalıdır.**

Grup 1: Dil ve Edebiyat (Language and Literature)

Konu:

Motivasyon konuşmalarında ikna edici dil kullanımı

Araştırma Sorusu:

Steve Jobs ve Martin Luther King, belirli hedef kitlelerini ilham vermek için hangi yöntemleri kullanmaktadır?

Yaklaşım:

Steve Jobs'un **Stanford Üniversitesi mezuniyet konuşması (2005)** ve Martin Luther King'in **"I Have a Dream" konuşması (1963)** bağlamında kullanılan retorik ve duygusal anlatım tekniklerinin dikkatli bir analizi yapılır ve belirli ölçüde karşılaştırma yapılır.

Grup 2: Language B (örneğin Spanish, English B)

Konu:

1960'lı yıllarda Meksika'daki sosyal gerilimlerin şarkı sözlerinde yansıtılması

Araştırma Sorusu:

1960'lı yıllarda askeri diktatörlük döneminde Meksika'da artan toplumsal gerilimler protesto şarkılarında ne ölçüde yansıtılmıştır?

Yaklaşım:

Meksika protesto şarkılarının tematik içeriklerinin incelenmesi.

Grup 3: Tarih (History)

Konu:

1968 Chicago Demokratik Parti Konvansiyonu

Araştırma Sorusu:

“Elimden gelenin en iyisini yaptım. Kaybettim, Bay Nixon kazandı.” (Hubert Humphrey)
Hubert Humphrey 1968 başkanlık seçimlerini ne ölçüde **Chicago Konvansiyonu** nedeniyle kaybetmiştir?

Yaklaşım:

Humphrey’nin seçim yenilgisinin nedenlerini belirlemek için **birincil ve ikincil kaynaklar** ile farklı yorumlar kullanılır. Konvansiyonun, birçok faktörden biri olarak önem derecesi değerlendirilir.

Grup 4: Fen Bilimleri (örneğin Biyoloji)

Konu:

Soya fasulyesinden elde edilen **üreaz enzimi**

Araştırma Sorusu:

Kurutulmuş ve taze soya fasulyelerinde **üreaz aktivitesi seviyesi nasıl farklılık göstermektedir?**

Yaklaşım:

Her iki tür soya fasulyesinden enzim çıkarılarak deney yapılır. Üreaz aktivitesi, çözeltinin **pH değerinin** pH probu veya indikatör ile izlenmesi yoluyla ölçülür.

Grup 5: Matematik (Mathematics)

Konu:

Navigasyonun geometrisi

Araştırma Sorusu:

Yıldızlara dayanarak yön bulduğumuz dönemlerde matematiğin, özellikle geometrinin navigasyondaki rolü neydi? Günümüzde yapay uydular varken hâlâ bir rolü var mı?

Yaklaşım:

Küresel veya elipsoidal geometri kullanılarak geçmişte navigatörlere yardımcı olmak için harita ve deniz haritalarının nasıl üretildiği açıklanır.

Grup 6: Sanatlar (örneğin Tiyatro)

Konu:

Fiziksel tiyatro

Araştırma Sorusu:

Fiziksel tiyatroda beden kullanımı aracılığıyla toplumsal ayrımcılık ne ölçüde tartışılabilir?
DV8'in **The Cost of Living** eserinin analizi.

Yaklaşım:

The Cost of Living performansının analizi yapılır ve fiziksel metaforlar belirlenir. Sözlü dil ile fiziksel anlatım karşılaştırılarak fiziksel engellilik ile ilgili mesajın nasıl aktarıldığı incelenir. Fiziksel tiyatro ve DV8 hakkında ikincil kaynaklar kullanılır.

Ek-1: EXTENDED ESSAY (EE) ÖNERİ FORMU

Başvuru Türü:

☐ İlk Öneri

☐ Revize Edilmiş Öneri

Teslim Tarihi: ____ / ____ / ____

1) Öğrenci Bilgileri

• Öğrenci Adı: _____

• Sınıf / Cohort: _____

• Aday Numarası (varsa): _____

• E-posta: _____

2) Önerilen Extended Essay Ders Alanı

• IB Dersi: _____

• Ders Öğretmeni / Önerilen Danışman (biliniyorsa): _____

• Alternatif Danışman (isteğe bağlı): _____

3) Geçici Konu

• Çalışma Başlığı (Geçici):

• Temel Odak / Tema (1–2 satır):

4) Gerekçe (Neden bu konu?)

A. Kişisel ve akademik motivasyon (4–6 cümle)

Bu konuya neden ilgi duyuyorsunuz ve bu çalışmadan **daha derinlemesine ne öğrenmeyi veya anlamayı umuyorsunuz?**

B. Dersle ilişkili değer (4–6 cümle)

Bu konunun seçtiğiniz **IB dersiyle nasıl ilişkili olduğunu** ve hangi bilgi veya becerileri kullanacağınızı açıklayın.

(Örneğin: analiz, deney, yorumlama, argüman geliştirme)

C. Önemi / anlamı (2–4 cümle)

Bu konuyu anlamlı kılan nedir?

(yerel/küresel önem, gerçek yaşamla bağlantı, konuya katkı vb.)

5) Geçici Araştırma Sorusu

(Opsiyonel ancak önerilir)

- **Taslak Araştırma Sorusu** *(daha sonra değiştirilebilir)*

- **Bu sorunun araştırılabilir olmasının nedeni (2–3 cümle)**

6) Uygulanabilirlik Kontrolü

A. Kapsam (birini işaretleyin)

- ☐ Çok geniş (daraltılması gerekir)
- ☐ Uygun kapsam
- ☐ Çok dar (genişletilmesi gerekir)

B. Kullanılacak kanıt / veri türleri (uygun olanları işaretleyin)

- ☐ Kitaplar / akademik makaleler
- ☐ Birincil veri (deney / anket / görüşme)
- ☐ Metinler / eserler (edebi, tarihsel, medya vb.)
- ☐ Veritabanları / arşivler
- ☐ Diğer: _____

C. Kaynaklara / verilere erişim (2–3 cümle)

Önümüzdeki **2–6 hafta içinde** gerçekçi olarak hangi kaynaklara veya verilere erişebilirsiniz?

D. Olası riskler veya engeller

- ☐ Sınırlı kaynaklar
- ☐ Etik konular
- ☐ Zaman kısıtlaması
- ☐ Gerekli ekipman
- ☐ Dil engeli
- ☐ Diğer: _____

7) Ön Kaynaklar (En az 3)

Şu ana kadar bulduğunuz **güvenilir kaynakları** listeleyin
(kitaplar / makaleler / web siteleri / veri tabanları)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____ (isteğe bağlı)

8) Önerilen Plan (Kısa)

Bir sonraki adımlarınızı **4–6 madde** halinde yazın:

- _____
- _____
- _____
- _____

9) Akademik Dürüstlük ve Yapay Zekâ Kullanımı (Beyan)

Onaylamak için aşağıdaki ifadeleri işaretleyin:

- ☐ Extended Essay çalışmasının **kendi çalışmam olması ve uygun şekilde kaynak gösterilmesi gerektiğini anlıyorum.**
- ☐ Tüm kaynakları **belgeleyeceğim ve onaylanmış bir referans stilini tutarlı şekilde kullanacağım.**
- ☐ Yapay zekâ araçlarını kullanırsam (örneğin fikir üretmek veya plan yapmak için), kullanılan aracı, verilen komutu ve tarihi açıkça belirteceğim ve **yapay zekâ tarafından üretilmiş bir metni kendi nihai çalışmam olarak sunmayacağım.**

10) İmzalar

• Öğrenci İmzası: _____

Tarih: ____ / ____ / ____

• Danışman İmzası: _____

Tarih: ____ / ____ / ____

• Extended Essay Koordinatörü İmzası: _____

Tarih: ____ / ____ / ____